

Waarom Kruisland?

17 januari 2025

Door: 5.1.2.e

Uitgangspunten voor een nieuwe drinkwaterwinning in West-Brabant

In de zoektocht naar een nieuwe winlocatie zijn vijf uitgangspunten gebruikt met het oog op het beperken van effecten van de drinkwaterwinning op andere gebruiksfuncties:

1. **In peilbeheerst gebied.** De provinciale beleidsregel grondwater schrijft voor dat nieuwe drinkwaterwinningen alleen nog mogelijk zijn in gebieden waar het waterschap het waterpeil in de watergangen kan regelen. Op die manier kunnen de effecten van de grondwateronttrekking worden gedempt door het oppervlaktewatersysteem.
2. **Aan het einde van het hydrologisch systeem.** Dat wil zeggen niet op een locatie waar het water regionaal infiltreert, maar zo dicht mogelijk bij de locatie waar het grondwater weer wordt gedraineerd door het oppervlaktewatersysteem.
3. **Op ruime afstand van Natura 2000-gebieden, Natte Natuurparels en NNB** om significante effecten op beschermde natuurwaarden uit te sluiten.
4. **Op afstand van zout grondwater** om risico op verzilting te voorkomen.
5. **Uit een watervoerend pakket met een dikke beschermende kleilaag.** Door de beschermde kleilaag is de grondwaterkwaliteit goed beschermd en zijn de effecten van de winning aan maaiveld, bijvoorbeeld op landbouw, beperkt.

Uitbreidingsmogelijkheden op bestaande productiebedrijven

Aan de hand van de uitgangspunten is eerst gekeken naar de uitbreidingsmogelijkheden op de bestaande waterproductiebedrijven in West-Brabant. Hier zijn de win- en zuiveringsfaciliteiten en de aansluiting op het distributienet van Brabant Water al aanwezig.

De bestaande waterproductiebedrijven liggen allemaal in vrij afwaterend gebied, dus niet in peilbeheerst gebied. Ze liggen ook niet aan het eind van het hydrologisch systeem, maar juist in gebieden waar water regionaal infiltreert. Ook liggen de bestaande waterproductiebedrijven in of nabij Natura 2000-gebieden, Natte Natuurparels en NNB. Daarmee voldoen ze niet aan de eerste drie uitgangspunten die vanuit het provinciale beleid aan een nieuwe winlocatie worden gesteld.

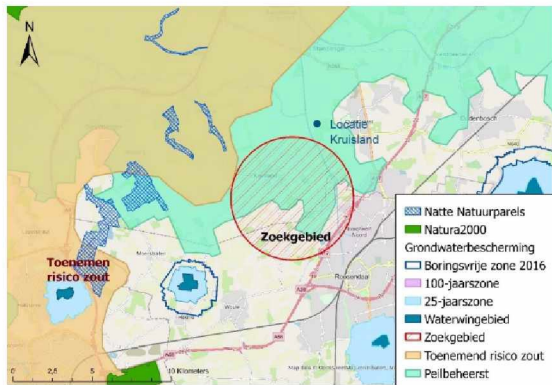
De resultaten van de verkenning uit 2018 laten het volgende zien:

- Uitbreiding op de bestaande waterproductiebedrijven Bergen op Zoom, Roosendaal en Wouw kan leiden tot een flinke verlaging van de grondwaterstand in waardevolle grondwaterafhankelijke natuur in Natura 2000-gebied Brabantse Wal.
- Uitbreiding van de winning Schijf kan ook effect hebben op grondwaterafhankelijke natuurgebieden, de Turfvaartse landgoederen en Rozenvan, maar reikt niet tot aan Natura 2000-gebieden.
- Uitbreiding van de winningen Bergen op Zoom, Roosendaal en Schijf kan leiden tot een forse toename van verdroging in landbouwgebieden.
- Voor winning Seppe geldt dat uitbreiding zorgt voor een beperkte toename van effecten op de landbouw. Uitbreiding van de winning Seppe zorgt ook voor een toenemend risico op verplaatsing van zout grondwater.

Vanwege deze effecten ligt uitbreiding van de bestaande waterproductiebedrijven in West-Brabant niet voor de hand. Daarom is verkend of er mogelijkheden zijn voor een nieuwe winlocatie.

Zoektocht naar een locatie voor een nieuwe drinkwaterwinning

In de zoektocht naar een nieuwe winlocatie is er een extra uitgangspunt toegevoegd, namelijk dat de nieuwe locatie in de buurt van waterproductiebedrijf Wouw moet liggen. Zo kan de nieuwe drinkwaterwinning met een transportleiding worden aangesloten op Wouw.

Omdat de nieuwe drinkwaterwinning in een peilbeheerst gebied moet liggen, heeft Brabant Water een zoekgebied ten noordoosten van Wouwe en ten noordwesten van Roosendaal aangewezen voor de satellietwinning. Dit gebied kent overwegend agrarisch gebruik. Vanuit het noordwesten kent het gebied een toenemend risico op zout grondwater. In het zuiden zijn kwetsbare Natura 2000-gebieden en in het westen Natte Natuurparels. Stedelijk gebied en bestaande winningen trekken in het oosten een grens.

Locatiekeuze Kruisland

In de verkenning in 2018 is voor vier verschillende plekken in het zoekgebied berekend wat de maximale onttrekking kan zijn zonder effecten op de Brabantse Wal (Royal HaskoningDHV, 2018). De vier onderzochte locaties liggen in een rechte lijn vanaf het waterproductiebedrijf Wouwe richting het noordoosten, op ongeveer 1,5 km van elkaar.

De verkennende berekeningen lieten zien dat, bij een grotere afstand van Wouwe, er meer water kan worden gewonnen zonder negatieve effecten op de Brabantse Wal. Zo kan er bijvoorbeeld op 1,5 km van Wouwe maximaal 2 miljoen m³ water per jaar worden onttrokken zonder effecten op de Brabantse Wal. De effecten op de grondwaterstand worden steeds kleiner naarmate de grondwateronttrekking verder naar het noorden geprojecteerd is. Dit is vanwege de ligging in peilbeheerst gebied en de hoge weerstandswaarde van de afdekkende kleilaag. Hierdoor blijven de effecten op landbouw en natuur beperkt. Het effect van het aantrekken van zout water wordt groter in noordelijke richting. Op basis hiervan kwam Kruisland in beeld.